

Ritzen

na de STC-operatie en dan vooral wachtgelders van de afgelopen jaren. Bij die 57,5-jarigen zitten er heel veel die onlangs met wachtgeld zijn gegaan. Dat is mijn argument. Daar moeten wij vanaf en als dat niet gebeurt, hebben wij het probleem dat wij een onbetaalbare VUT-regeling hebben gecreëerd voor ons hoger onderwijs en ons wetenschappelijk onderwijs.

Mevrouw **Jorritsma-van Oosten** (D66): Voorzitter! Komt de minister nog te spreken over de gevolgen van het wachtgeld bij het invoeren van het HOOP?

Minister **Ritzen**: Daar heb ik al iets over gezegd. Er zijn geen wachtgeldgevolgen als je nu, bij de HOOP-discussie, afspraken maakt voor de lange termijn. Het gaat om 50 mln. bezuiniging in het jaar 2001 en 100 mln. in 2002. Die jaren zijn veel dichterbij dan het soms lijkt, maar dan kan heel veel met natuurlijk verloop. Dat zal vorm moeten krijgen in de capaciteitsafspraken die met de instellingen zijn te maken.

De heer Van de Camp heeft een vraag gesteld over de uitvoeringstoets. Deze is altijd van toepassing op nieuwe wet- en regelgeving, dus ook op het BBOO, maar niet op de wachtgeldregeling als zodanig. Het rapport van Coopers & Lybrand over het UO zal naar mijn verwachting aanleiding geven voor een standpuntbepaling van het kabinet over de uitvoerbaarheid. Dat is iets anders dan een specifieke uitvoeringstoets.

De heer **Van de Camp** (CDA): Ik excuseer mij voor het jargon, maar is er een uitvoeringstoets voor de instroomtoets?

Minister **Ritzen**: Dat zou ik even moeten nagaan. Als de instroomtoets een grondslag heeft in wet- en regelgeving, zal er ook een uitvoeringstoets voor zijn geweest. Het feit dat de heer Van de Camp deze toets niet kent, geeft aan dat hij er niet is geweest, want de toetsen stuur ik inmiddels, na interventies van de heer Lansink, standaard naar de Tweede Kamer.

De heer **Van de Camp** (CDA): Wil de minister dit nog even nagaan? Ik heb namelijk begrepen dat er wel een toets is, maar dat wij hem niet hebben ontvangen.

Minister **Ritzen**: Ik zal dat nagaan.

Voorzitter! Mijn laatste punt betreft de emancipatie in relatie tot de lerarenopleiding. Het is niet zo'n gemakkelijke kwestie. De lerarenopleiding heeft 80% vrouwelijke leerlingen. Misschien moeten wij eens gaan kijken naar een bredere recrutering. Een ander punt is de wijze waarop leraren voor de klas staan en de emancipatiegedachte die door hun hoofd zou moeten spelen. Ik zal dit meenemen bij de startbekwaamheidseisen.

Mevrouw **Jorritsma-van Oosten** (D66): Ik wil een vraag stellen over een naar mijn mening niet geheel bevredigend schriftelijk antwoord. Op mijn vraag naar de zij-instromers heb ik een antwoord gekregen...

De **voorzitter**: Dit lijkt mij echt iets voor uw tweede termijn.

Minister **Ritzen**: Voorzitter! Ik wil nog even weergeven wat in 1967 als feiten van het onderwijs werd gezien door prof. Stalpers: "Ons onderwijsstelsel is een uitermate primitief systeem. Beleid en programma zijn voornamelijk gebonden aan algemene wettelijke voorschriften. De invloed van belanghebbenden is gering. De functie van hoofden en rectoren van scholen en van schoolbesturen beperkt zich voornamelijk tot het handhaven van de interne orde en sluit een werkelijke beleidsverantwoordelijkheid ternauwernood in."

Voorzitter! Er is veel veranderd, maar er staat ons ook nog veel te doen.

De algemene beraadslaging wordt geschorst.

De vergadering wordt van 12.25 uur tot 13.15 uur geschorst.

□

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan, dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Ik stel voor, toe te voegen aan de agenda van 7, 8 en 9 november:

- het wetsvoorstel Wijziging van de Wet schadeloosstelling leden Tweede Kamer en van de Wet schadeloosstelling, uitkering en pensioen leden Europees Parlement (wijziging bepaling tegemoetkoming ziektekosten) (24265);
- het wetsvoorstel Wijziging van de Ziekenfondswet ter vereenvoudiging van de identificatie van verzekerden door het gebruik van het sociaal-fiscaal nummer in de verzekerdenadministratie van de ziekenfondsverzekering, alsmede om enige andere wijzigingen in die wet aan te brengen en wijziging van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten ter bevordering van een gelijkvormige redactie van de informatiebepalingen van de sociale ziektekostenverzekeringen (Wet sociaal-fiscaal nummer Ziekenfondswet) (24142);
- de verslagen van de commissie voor de Verzoekschriften (24425, nrs. 2 t/m 15).

Ik stel voor, gezamenlijk te behandelen met wetsvoorstel 24093 (AOW-gerechtigden Ziekenfonds):

- het wetsvoorstel Invoeging van een nieuw artikel 3b van de Ziekenfondswet (24475).

Ik stel voor, toe te voegen aan de agenda voor 14, 15 en 16 november:

- het wetsvoorstel Nadere wijziging van een aantal sociale zekerheidswetten (technische verbeteringen in verband met de wetten TAV, TBA en TZ, alsmede enige andere wijzigingen) (24326);
- het wetsvoorstel Wijziging van de Algemene Ouderdomswet en enkele andere wetten (24258);
- het wetsvoorstel Vaststelling van ruimere regels met betrekking tot de openingstijden van winkels (Winkeltijdenwet) (24226).

Ik stel voor, aan de orde te stellen in de vergaderingen van 21, 22 en 23 november:

1. de gezamenlijke behandeling van:
 - het wetsvoorstel Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) voor het jaar 1996 (24400-XV);

Voorzitter

- het wetsvoorstel Wijziging van hoofdstuk XV (Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid) van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten voor het jaar 1994 (slotwet/rekening) (24310);

2. de gezamenlijke behandeling van:
- het wetsvoorstel Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (XI) voor het jaar 1996 (24400-XI);
- het wetsvoorstel Wijziging van hoofdstuk XI (Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer) van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten voor het jaar 1994 (slotwet/rekening) (24306);

3. het wetsvoorstel Goedkeuring van het op 31 oktober 1994 te Luxemburg tot stand gekomen Besluit betreffende het stelsel van eigen middelen van de Europese Gemeenschappen (Trb. 1994, 278) (24127);

4. het wetsvoorstel Wijziging van de Gemeentewet en de Waterschapswet in verband met een verruiming van de beleidsvrijheid van gemeenten en waterschappen met betrekking tot het kwijtschelden van belasting-schulden (24158);

5. het voorstel van rijkswet Aanpassing van de Rijksoctrooiwet 1995 in verband met het op 15 april 1994 te Marrakech tot stand gekomen verdrag tot oprichting van de Wereld Handelsorganisatie, met bijlagen 1, 2, en 3, alsmede wijziging van de Rijksoctrooiwet (24457, R1552).

Aangezien voor de stukken gedrukt onder de nummers 24340, 24343, 24412 (R1544), 24413 (R1545), 24414 (R1546), 24418, 24421 (R1547) en 24422 (R1548) de termijnen zijn verstreken, stel ik voor, dat wat deze Kamer betreft, de daarbij ter stilzwijgende goedkeuring overgelegde stukken zijn goedgekeurd.

Ik stel voor, deze stukken voor kennisgeving aan te nemen.

Aangezien voor het stuk 23490, nr. 33, de termijn is verstreken, stel ik voor, dit stuk voor kennisgeving aan te nemen.

Ik stel voor, de stukken 21630, nr. 14, 23490, nrs. 30 en 31, 24400-IXB, nr.

12 en 24459 voor kennisgeving aan te nemen.

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Reitsma.

De heer **Reitsma** (CDA): Voorzitter! De CDA-fractie heeft gisteravond verheugd kennis genomen van het akkoord dat is gesloten tussen de directie van de Nederlandse Spoorwegen en de bonden. Wij zijn daar verheugd over, omdat het er eventjes naar heeft uitgezien dat er nieuwe stakingen zouden komen. De reizigers hebben er niets aan dat de trein stilstaat. Dat er rust komt bij de bonden en de Spoorwegen en dat er geen gedwongen ontslagen zullen vallen, stemt ons dus tevreden.

Dit akkoord heeft echter nogal wat consequenties. De minister is formeel aansprakelijk als het gaat om de Nederlandse Spoorwegen. Volgens de signalen die ons via de pers bereiken, heeft de directie van de Nederlandse Spoorwegen gezegd dat er een flinke financiële injectie moet komen. Het gaat dan om enkele miljoenen. Daarom verzoekt de CDA-fractie u, mijnheer de voorzitter, om een brief te vragen aan de minister van Verkeer en Waterstaat waarin ingegaan wordt op de volgende punten.

1. De globale inhoud van het akkoord.
2. De financiële consequenties die voortvloeien uit het akkoord en die gedragen moeten worden door de rijksoverheid en de conclusies die de minister daaruit trekt.

3. De gevolgen van het akkoord voor de verzelfstandiging van de NS. Aangezien wij die verzelfstandiging op korte termijn bespreken, zullen wij de informatie tijdig op tafel moeten hebben.

4. De precieze inhoud van de overeenstemming tussen de bonden en de directie van de Nederlandse Spoorwegen ten aanzien van de positie van de onrendabele lijnen.

Voorzitter! Het lijkt onze fractie noodzakelijk dat wij op korte termijn van de minister over deze punten een brief ontvangen, zodat wij deze zaak inhoudelijk kunnen bespreken.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (VIII) voor het jaar 1996 (24400-VIII);**
- **het wetsvoorstel Wijziging van hoofdstuk VIII (Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen) van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten voor het jaar 1994 (Slotwet/rekening) (24302),**

- van:

- de motie-Van Zuijlen over de programmering van de publieke omroep (24400-VIII, nr. 30).

De algemene beraadslaging wordt hervat.

□

Staatssecretaris **Netelenbos**: Mijnheer de voorzitter! Ik dank de leden voor hun gedegen en grondige beschouwingen over het belang van het funderend onderwijs, het basis- en voortgezet onderwijs. Ik ben het eens met degenen die hebben gesteld, dat je dat belang niet hoog genoeg kunt inschatten. Ook de minister schetste al dat als het gaat om de samenleving van de toekomst en de mensen die deze samenleving moeten dragen, wij het hebben over de mensen die de populatie in het basisonderwijs vormen. Lange-termijnplanning en onderwijs behoren dan ook bij elkaar. Het betreft hier iets wat veel zorg van de overheid en alle betrokkenen moet vergen. Ik ben het ook eens met degenen die hebben gezegd dat het onderwijs niet uitsluitend in economisch perspectief moet worden geplaatst maar ook in het perspectief van het opvoeden tot goed burgerschap. Je moet beide zaken niet in tegenstelling zien; ze behoren juist bij elkaar. Het breed vormen van jonge mensen en ze zich laten oriënteren op onze samenleving, is inherent aan het onderwijs. Daarnaast is het onderwijs zeer belangrijk bij het maken van studietoelagen en beroepskeuzen. Het gaat erom dat in een hoogtechnologise samenleving als de onze, de burgers op een zodanige wijze worden opgeleid dat ze die samenleving verder kunnen